

~~129-9~~
~~173.~~

Издакне Узро-Финского Отдела Центро-
Совнацмена Харкомпроса РСФСР.

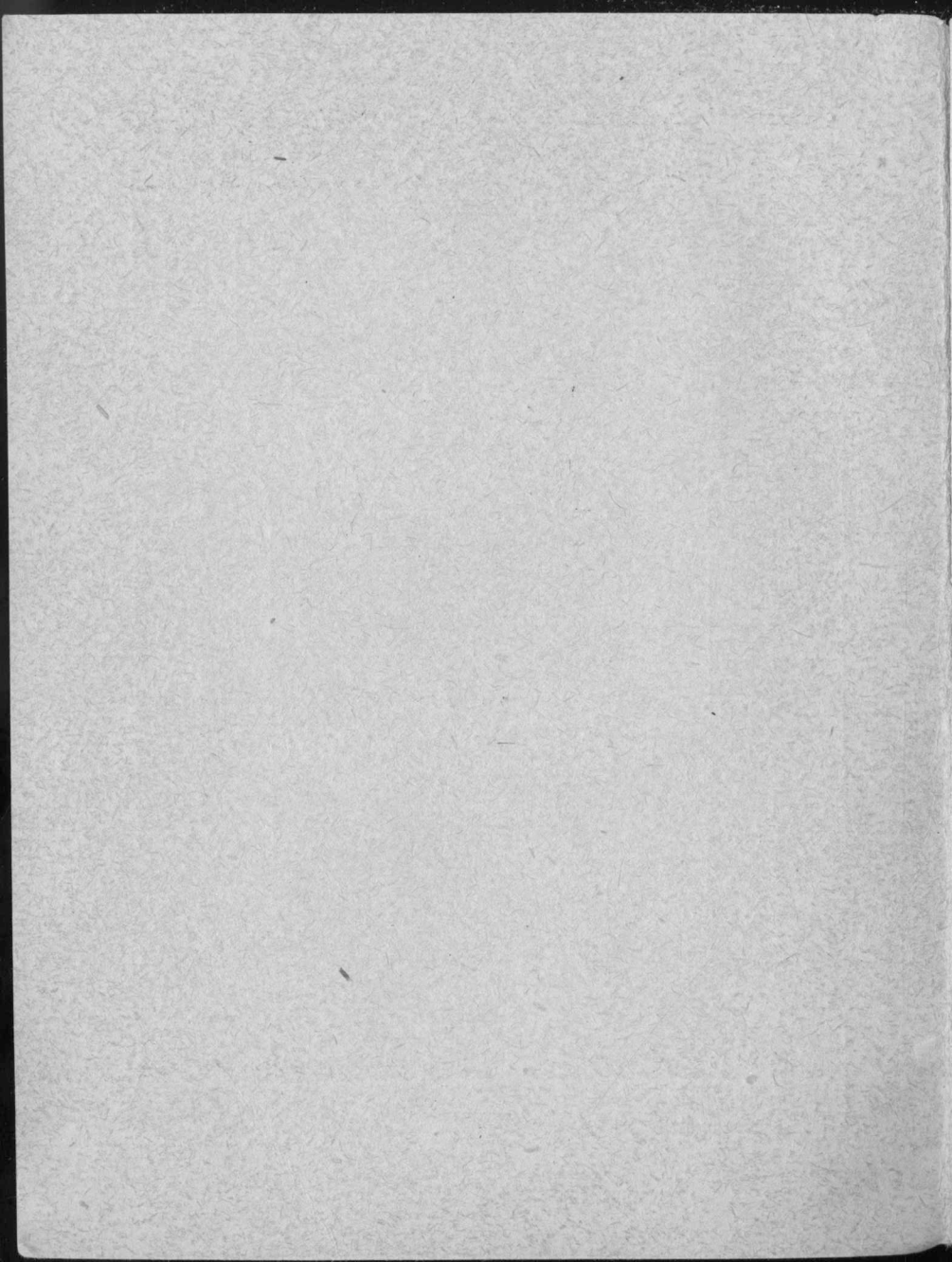
д і ж.

Г у с а ч о м .

Кујм-торја ворсантор
Льенін-јорт олѣм-вылѣмыг.

Роч-вылыг лѣобдѣс
Чѣстальов Ы.-В.

Сыктывдѣн-кар.
1927 во.

Коми-3

2-1160

Издание Угро-Финского Отдела Центро-Совнацмена
НКП РСФСР.

d i j.

1673

К. П. Б.
1927

Гуса чом.

Кујим-торја театрын вор-
сантор Ленин-јорт-олѳм-
вылѳмыг.

Сыктывдин-кар.
1927 во.

0011-2

6101

**Дий. Тайственный шалаш. Пьеса в 3-х действиях
из жизни В. И. Ленина. Перевод В. Т. Чисталева.**

г. Устьсыольск.

Тип. Коми Издательства.

Облит № 132

Тираж 1000.

Ворсые жӱз:

Микулај—робочей, журнуӧдыгӧс ӧблалыс.

Маріна—Микулајлӧн гӧтырыс.

Кондрат—налӧн пі.

Мужік.

Том морт.

Олӧма господін

Кітѣля-господін—дворанін.

Баруње—кітѣ-гос-лӧн гӧтырыс.

Барушня—(ныв).

Поручік—опітсер.

Сусед—крестанін, ортча віґ-вылын Микулај-кӧд пуктыгыс.

Ӧльӧксан—тсварыш; сылы шуӧма ӧбастыг ву-жӧдны загранітсаӧ журнуӧдыгӧс тӧварышыскӧд.

Пӧрые робочей.

Ныв—пӧрые робочейлӧн.

Јункерјас—морт 4-5.

дача-вы-
лын го-
жӧм коль-
лалыґјас.

I-вөчөм.

Гин-воңын—керка-жөр-пыщкөс: веккыд-вылын тыдыштө лебув, кушөмкө стрөјбалөн; шужа-вылын (кулыса-сајын) турун-сарај (сені җебасын јурнуөдыгыс јортыскөд); веккыда—җирја (завор); сыыг пыдынжык, јөр-ортсыас, тыдыштө пуклөс (бегеда).

Стсена—куш. Мыјкө-дыра-мыгт җирјаөд пырө Марина. Сыкөд паныдагө Микулај—локтө сарајла-дорган.

Марина. Те—сеган? (индө сарајлаң).

Микулај. да. Кондрат-нө көні?

Марина. Сіјө көрттуј-вылын, газетјас видчюө.

Микулај. Бур, бур. Сіҗі і колө. **Сіјө-өд** щөктис (индө сарајлаң) быдлун суҗөдны выль газетјас. Төдан, **сылөн-өд** өні став олөмыс газетјас лыдөмын...

Марина (поліг-тырјі). Микулај!.. Ме пола... Төдасны-кө-нө **сіјөс?**..

Микулај (бурөдө). Нинөм! Те сөмын ен горһит унасө-а, мыј оз ков. Кодкө локтас-кө да јуавны кутас **сіјөс**—ысты ме-дінө.

Марина. Ме зев пола на-вөсна. Гөгөр **сы-јылыг** і сорһитөны.

Микулај. Нинөм. Ачыд-тыкө ен горһит-а. Öнi-өҗ ме некушөм өпасност-на ог адзы-а; і воҗө мед оз ло. Гөгөр лөгыд. Төдөны-кө-өд вөлі—важөн-

һин локтисны. Шырғөм-бөрас өни ҙик мөд лои чу-
жөмыс. Төварышсө **сылыс** гөкыд-жө төдны.

Марина. Гөгөр врагјас!.. Сегга, ми зев маты-
нөс көрттуҗаһыд-да, он төд кодыр-пө корғны
воасны.

Микулај (ошҗыгөмөн). **Сіјө**, буракө, ме-ордын!

Марина. Кызкө-мыжкө, бара, кывнад ен-жө
ворссы җуағны-кө кутасны на-җылыс.

Микулај. Те сы-җылыс ен шоггы. Вөч сіҗі, кы-
җі ме щөкті. Кор ме гортын ог ло, да локтасны-
кө да җуағны кутасны, те пукоод первој есіјө
пуклөс-вылас да щөкты бытөө відчигыштлыны. Сі-
јө пуклөсыс зев лөгыда сараҗаһыс тыдалө. **Сіјө**
ачыс кутас быд локтыгөс төдөдны, стенас **сылөн**
нароғнө роҗ піскөдөма віҗөдны.

Марина. Міҗанлы ставнымлы колө зев відчи-
гиг-тырҗі (осторожнеја) овны.

Микулај. да, да. . Мыјөн Кондратыд воас, те
сіјөс таҗ-жө велөд, кыҗ ме шуі.

Марина. Нөҗҗө!.. Енлы, кодкө кылө локтө.
(җірҗаөд пырө тошка мужік, кісөм лок паккөма,
робочей-һи-гө-крестаһин).

Мужік. Олад-вылад! Те, тыдалө, тани көҗаи-
ныс лоан? Ме, ескө, уж корға-да. Абу-ө тіҗан ку-
щөм-кө уҗтор? (Сегга друг матыгтчө Микулај-
динө).

Мужік (гүгөһикөн). Коди тајө нывбабаыс?

Микулај (чујмө). Менам гөтыр... Мыјнө ескө?

Мужік. Поҗө та-дырҗі сорһитны?

Микулај. Мыј-нө сөщөм сорһитан-торҗыс?..

Мужік. Мем, ескө, колө **ассө** адзөдлыны-da...

Мікулај (бытто оз гөгөрво). Ме ог гөгөрво код-жылыг те горнитан?!

Мужік (пельвозас Мікулајлы). Ен төд менө? Буржыка візөдлы ме-вылө... Тајө тошсө... (індө). Тоштөмөн менө думышт... Тајө тошсө менам ласкөма... Төдін?

Мікулај. Те-е?! Абу-жө-өд?! Кыгаң-нө-мыж угін?

Мужік. Пофө горнитны вескыда? Көні сижө?

Мікулај. Ме ловжөн тенө ег-нын чайтлы... Горнит, горнит, сөмын нөжжөнжык. Гөгөр тани дачникјас олөны-da өпаснө.

Мужік. Төда. А ылын **ачыс**? Мі ставным сени төждыгам **сы**-понда. Тсентральнеј Комитетгаң менө ыстисны **сижөс** відлыны, **сыкөд** свјаз кутны.

Мікулај. Сижө тани. Пырыг-пыр-жө вермам **сидінө** ветлыны.

Мужік (шензө). Кыз-нө тани **сижөс** пофө візны!.. Төдан, мында тани шпіоныс шычкөртө ..

Мікулај. Онөз таыс буржыкасө сегга оз вөлі поз нинөм вөчныс **сылы**. Ме өфитор вөлі көсја вөчны... Мі вот өні та-жылыг ставөн өтлаын і артыштам: кызі-мыж. Мунам (мөдөдчөны сарајлаң). Маріна, те колтчы татчө. Вөч сизі, кызі ме щөкті.

Маріна Сизі.

Мікулај (мужіклы). Лок ме-бөрға (Сајалөны шујга-вылө. Мыжкө-дыра-мыг зірјаөдпырө Кондрат, пельпом-вылас плашщ).

Кондрат (перjö плащ-увгыс газетјас да гетö Марјналы). Со, газетјас вајі.

Марјна. Мыј-нө те плащца?

Кондрат. Кымөртчө-да, гашкө миға зермас-да. Еща-і термагі көрттуј-вывсаң! Көн-нө батө?

Марјна (кјнас індө сарајлаң). Сені. **Сы-ор-дын.**

Кондрат. Кушөмкө том морт стантсја-вылын вөлі жуасө—кызі-пө мунны мјјанө, да ме інді сылы мөд тужөд. Он-өд төд, гашкө-пө коді сјјө. Лоө жуаглыны сы-јулыс коді ачыс лоө.

Марјна. Мун өdjө первој ну газетјастө да вөлігы. **Сјјө** відчигө көнкө (гетö бөр газетјассө).

(Кымөртчө. Пемдыштө. Марјна термагө, ідралө пес вевт-улө. Зјрја-дорын мытчигө том морт).

Том морт. Здорово! Мем ескө көҗајінсө татыс колө адҗөдлыны-да... Гортас?

Марјна. Мыјла-нө тед колө көҗајіныс? Ме сылөн гөтыр лоа, верма сы-пыҗдјі мыј тед колө.

Том морт. Меным мужікыд колө. Чукөстлы но-ко. Ме ө ешты. Сегга зев јона меным лоө повны... Көрттуј-вывсаң ме жуасі тјјан-јулыс, кыз миға вөдчыны тјјан-ордө, да кушөмкө зөң менө пөрјалис, мөд-тужөд вөгкөдіс. Ме сегга өг адзы, да бара жуагны лоі. А тјјан-јулыс жуагны оз поз... Вај корлы мужіктө.

Марјна. Час ме ветла да кора, а те пукгы татчө лабічас да шөйтчышт. (Мунө том мортөс төдмаліг-тырјі. Том морт пукгө лабіч-вылө да ку-

рiтчыны заводiтö. Сегга четчö да ветлöдлö ла-
бiч-пöлөн. Пырöны Марiна Мiкулаjköд).

Марiна. Со етаjö том мортыс жуалö тенö.

Том морт (матыгтчö Мiкулаjлаң). Меным ег-
кö колö текöд ас-кежын сорнiтыштны-да...

Мiкулаj. Мыj-жылыс, вiстав. Таjö оз кыв.

Том морт (гусөн). Мемым колö аджöдчывны
аскöдыскöд.

Мiкулаj. Ме ог гөгөрво мыj те сорнитан.

Том морт. Те зев лöгыда тöдан **код-жылыс**
ме сорнiта. Ен пов—ме ас-морт. Ме тенö зев
бура тöда кöт те менö он тöд-а. Ме унаыс ад-
жывлi тенö **сы-дырji.**

Мiкулаj. Меным нiнöмыс повныс... Те, вiжö-
дöма-пырjаыс, паскöм-гертiыд абу грабiтель-код.

Том морт. Те ен вiжöд менам паскöм-вылö.
Мiжанлы öнi оз пож мукöд-ногөн. Жуль-бöрын öнi
мiжан-вылö оз зев мiчаа вiжöдны.

Мiкулаj Енлы, час ме ыста татыс гöтырöс.
(Матыгтчö Марiна-дiнö). Мыjnö сегга те сувтiн
сетчö? Оз-öмöj-нö ков мöсjастö вердны? Мун! (Гу
гөн:) Мi таjö мортыскöд кутам пукавны сенi пу-
клöс-вылас. А те мун да вiстав: мед буржыка
вiжöдласны таjö том мортыс-вылö га тöдмаласны.
Оз-кö тöдны, мед та-вож-вылын локтыс мортыс
летчас татчö. Кондрат колтчас улиас-жö. (Гораа,
муниг-мозыс). Но, мыj-нö сегга сувтiн?—Мун! (Ма
тыгтчö том морт-дiнö). Кушöмөг-öд нывбабаыд:
быд выль морт-вылö дувгöны. Вaj пукгыштлам
татчö сорнiгыштам.

Том морт. Мем Һекор пукывныс. Пырыг-пыр-жө вай ну менө **сы-дінө.**

Микулај (пукө). Пукөј. Шөйтчыштны колө. Подөн-өд көнкө локтід көрттуј-вывсаңыд, музід.

Том морт (гөлөмгыс). Ок, те-кө ескө төдін мыј кергө Пітірын,—ен ескө вегиг өт минутпрө-ста, Һинөм-абуас колыв! Мем пырыг-пыр-жө колө **сыкөд** адзөдчывны. Временнөј-Правительстволөн јульса провokatсјаыс зикөз мјанөс вермас помавны,—тед сјө колө төдны! Мјан колө орөд-лытөг **сыкөд** гвјаз кутны! Ме төда, тјанпы Ферт зев гусөн колө вичөиг-тыр овны, но.

Микулај (торкө). Ті сецөм терыба горһитад, ме вөиг ог удитлы гөгөрвоны.

Том морт (перјө сос-пігыс). Со, өпісокыс мјан төварышјаслөн, кодјасөс арестујтөмаөг... А со і мандатөј менам, он-кө верит! Ен дыр Һуж-јөдлы (сетө). Гөгөрво, мјанөс зикөз жүгөдисны.

(Локтөны Маріна тошка мужцінакөд).

Микулај (Маріналы). Мыј-нө тед јешщө колө?!

Маріна. Со ужалыгыд тенө јуалө.

Микулај (мунө на-дінө. Том мортлы:) Ме пырыг-пыр... (Гусөн Маріналы да мужціналы:) Мыј-нө, кызі мыј?

Марін Һекөдныс оз төдны куцөм морт та-јө: ачыс-Һі, төварышыс-Һі.

Микулај. Ме ог төд мыј-і керны... Тајө со-пыр өтис: адзывны-пө колө, шуө.

Мужік. А те веритан сылы?

Мікулај. Мортыс, тыдалө, партія-уж-жылыс бура төдө... да-өд он куж шунуд. Ме ог-төд сегда мы-і керны.. Кондрат-нө улиас?

Маріна. Сен... Кызкө-мыжкө видчигөмөнжык.

Мужік. Чөрт-кө төдө! Көт сегда мыж кер. Лезны—өпаснө... Мөд-ногөн-кө—гашкө зев колө адзөдлыныс-да?

Мікулај (мужіклы). Вај щөщ нұлам текөд. Абу-кө міжан морт—кыкнад мі вермам сыкөд вөзсагны.

Том морт (дөзмөм-пырыс). Төварыш! Те менө вез маңитан. Мем оз поч сегда видчигны.

Мікулај (мужіклы). Лөсөдчы! Лок міжан-бөргә. (Том мортлы) Кымөртчө-тај, төварыш. Огө-ө сәјөдчылөј есчө сарајас?

Том морт. Көт кытчө. Мед-тыкө регыджык адзөдлыны мем сіјөс-а...

Мікулај. Но мунамөј! (мунөны том-морткөд. бөрвылас мужіцина. Колө өтнас Маріна. Бара пөсјас чукөртны заводитчө. Ывла-дорсаң кылө горнјас. Зірја-дорын локтөны дачныкјас: **олма господ-ін, поручік, баруња, барушња да жежыд-пінжака (китєла, господ-ін. Китєла господ-ін гінсө оз чөвтлы гәчөт-вылыс).**

Барушња. Ак, господі, кушөм кымөрыс локтө!

Баруња (Маріналы). Кытчө-кө ескө міжанлы сәјөдчывны кобтөзыс...

Маріна (повчө). Міжанын оз поч...

Поручік. Мі тані лебулас сулыштам... Лібө есіјө сарајас көт пыралам... (індө сарајлаң).

Маріна (сувтö, паныдаліг-моз). Тані лöгыд-жык, сені абу лöгыд...

Поручік. Ёніöm... Мі пронт-вылын быдгама-инас овывлім, мі велалöм-јöz.

Барушња. Поручік, локтöј татчö! Олам тані. Ме рафејта кор гымалö...

Поручік (матыгтчö лебулö, мукöдыс-дінö). Но мыј, шуанныд, сен гіжöны Љеһін-јывгыд?

Олöма господџін. Тöвзöма. Лебöма аероплан-вылын...

Кітєля господџін. Енлö, тіјан кушöм газет? А со етан гіжöма мöд-ногөн—пышјöма подвод-нöј-лодкаөн.

Ол. господџін. Öткод! Пышјöма-тај-а, севга кöт кызі: ва-увті, кöт һебесаті... Бөр плөмбірујт-чöма да пышјöма Германіјаö.

Поручік. Ёмечјаслөн егкö тајö нумерыс ез прöјдіт. (Маріна тöдлытöгныс мунö шујга-выв).

Ол. господџін. Жал! Сіјö, сөкөлöс, егкö колі öшöдны первојја сурја-јылас! Став јöz гінвоғас.

Кітџ. господџін. Подлетс! Став арміјасö шы-кöдіс!

Поручік (ошјыөіг-моз). Кыг егкö ставсö-да... Пронт-вылын дістсіпліна ем-на!

Кітџ. господџін (һеріг-моз). А „Окопнöј Правда“-газетыс налы сетчö оз во?

Ол. господџін. Чöртыс-кö тöдö, мыј віçöдö правітельствоыс?!..

Поручік. Адзёмныд-тај код-вылө нафејтчыны. Откодөг најө ставныс! „Первој нумер“ приказсө-нө Лєын-жө гижіс?

Ол. господін. Нынөм, та-бөрын сөгга справіт-час. Суркналасны налыг кіјассө!

Поручік. Коди?! Керенскеј гашкө-да?

Ол. господін. Керенскејтөг-на-өд сурөны. Не-бог-тај сажалөмаөг. (Індө гажетө) Кшөгінскеј-дворечтө весалөмаөг-нын!

Кіт. господін. Тајө проклатөј Лєын ставсө шыжөдіс! (Зев чорыда гымыштө).

Баруна (пернапасасө). Кушөм чорыда гымыштіс! Тајө матын көнкө..

Кіт. господін. Ставсө! Робочөјјас ас-кіаныс пабрік-заводјас богталөны.

Баруна (меліа віжөдлө поручік-вылө). Тыр-мас-нын тіјанлы політіка-јывгыныд! Менам сіж-нын став вірөј торкөма.

Кіт. господін (оз кывзы баруңелыг). Төрыт воіс меным пігмө управлајушщөјсаң. Гіжө: кре-стана-пө менгым ставсө—гөр і агас, скөт і жі-вөт нуөмаөг. Заводітчөны-пө му јукны... (бара кылө гымыштөм).

Баруна. Бара!.. Шулөны: гымалігөн-чардалі-гөң-пө оз пож вевт-улын сулавны..

Ол. господін (кіт. господінлы). Пустакі!.. Мыј сіјө өтка-өтка бунтујтчөмыд! Век тајі оз ло.

Кіт. господін (скөра). да, а код-нө ескө пө-радөксө лөгөдас? Мі өтарө пыр гуранас ісков-там.

Баруња. Тi лыффылынныд газетыг револутсija-jывыд? Кушом лөгыда гижома! Револутсijатө сен шуома ödjö-муныг автомобиль-кодөн, а а шофферсö—сафтөм мортөн, лежома да сафтөгыс мунö... Ак, лөгыда-и гижома!..

Кит. господ.ин. Öни быдөн лөгыда гижоны i горнитöны.

Ол. господ.ин. Кад-нын ставсö артыштны гөгөр, да мыжкө, кодарөкө, вöчны богтчывны. Колө первој быдөнлы төдны—мыј мiжанлы колө! А сijö мiжан i абу: ог төдöј, мыј керныс. Леңиныд-тај небог төдö мыј сылы колө да кызi!

Поручик. Сijö ујжöзсö асгыс немечjasлы вештö.

Кит. господ.ин. Сijö Россijалы-кынчi враг шöщ мiжанлы! Большевикjasыд, најö пуртөн-моз вундисны-јукисны став jöзсö кык-пельö: „ми“ да „најö“.

Баруња (вечмасиг-тырji). Jöj-пемыд jöзсö ылөдлöны. (Гымыштö).

Кит. господ.ин. А кушом сijö ми воклы? Со мыј-jылыг колө думыштлыны! Мужикыд—немужтөм, робочејjas—пемы jөг. Најö немдумайттөг мунöны большевикjasыд-бөрга. А мыјөн тајö ставыс помагны вермас? Төданныд оң-ö сijö?! Најö—бырөдасны мiжанöс зикöз! d-da! Жагөдласны кычi-пiжанöс-моз! (Гым ылыгтчö).

Ол. господ.ин. Ме вiзöда-да, поводлаыс шöщ тiжан-вылө кылö,—зикöз килькулинныд. А ме-ногөн нинөм шоггыны. Большевикjasыдлөн регыд дукныс оз кол! Öни сен гөгөрвоисны-нын кыз колö на-

воккөд горһитнысө. Мыҗ-нө најө. сулалөны?! Ка-
торһник-чукөр најө, сөгәә һинөм!

Поручик. Налы та-бөрті оз ло зев мыла! Ныр-
нуөдыҗасыс налөн буракө ставныс-һин пышжа-
лөны.

Кіт. господін. Но мыҗ најө салдат-костас вө-
чисны? Салдатҗас локгөны опітсерҗас-вылө. Ро-
бочеҗҗас... Адһчлинныд, етајө бабаыс кыҗ миҗан-
вылө виҗөдліс? (Гымалөм муртса-һин кылыштө).

Ол. господін. Һинөм. Тајө теныд лок-повод-
фаысла сіҗ ставыс мігтөм кажітчө...

Баруња Виҗөдөҗ, тыдалө шонди-һин мыт-
чигө!

Баруња (петө леб-улыс). Кымөрыс бокөд
муніс.

Поручик. Ваҗ-жө мөдамөҗ, господа!

Кіт. господін (аслыс). Абу, абу сы-понда. Час
вот адһыланныд, мыҗҗас-на-пө јешщө лоө!..

Баруња Но, тырмас, тырмас теныд. Виҗөд,
кущөм міча көсҗө поводфаыс лоны.

Баруња. Господін поручик, вајө кітө! Му-
наимөҗ! Кущөм-на зөкыд воздукыс.

Поручик. Абу. Тајө прөста-һин кажітчө тіҗан-
лы. Менам кіөҗ егкө мыҗкө-таҗ јукалө-жө-да.

Баруња. Талун-рыт ті воланныд миҗанө?

Баруња (петө щөщ мукөдыскөд лебулыс).
Век-на гымалө, һекеҗ оз вермы лөһны...

Поручик. Бытө тажолөҗ өрудиҗаыс, кана-
кылө.

Барушһа. Ак, сек кӧнкӧ зев страк!.. [Мунӧны. Сорһијас лӧнӧны. Һедыр-мыгӧти локтӧ Марина. Виӧдлӧ туй-вывлаң, мунысјас-бӧрса; сесга кинас индӧ шујга-вылӧ, поӧ-пӧ петны.

Петӧны: **Микулај, Кондрат, Мужик** (бӧрынжык) сесга том морт].

Марина (Микулајлы). Мунисны!.. Kodі-нӧ тајӧ том мортыд вӧлӧма?

Микулај. Ас!.. Кондрат, те кольӧдан тӧварышјасӧс сiјӧ туйӧдыс, kodі-тај кӧрттуй-вомӧныд вужӧ... Сесаң сесга аскежаныс најӧ мунасны стантсiја-вылӧзыс. Сiзи щӧктис ачыс. Виӧдлы возын, абу-ӧ кодкӧ матi-гӧгӧрын. (Кондрат петӧ ӧрја-сајӧ).

Мужик. Но, прӧшцај, тӧварыш!

Микулај. Адзыслытӧҗ! Јавка татӧни... Вайӧдаваны кутас мијан Кондрат... Видчиг-тырји бара! Частӧжык вежлалӧј паролнытӧ.

Мужик. Но, мӧдiм! (Мунӧны том морткӧд).

Микулај (Мариналы). Аскј војнас ми сiјӧс, тӧварышјаскӧд щӧц, нуам виӧ-вылӧ. Лӧсӧдчы!

(Занавес).

II-вӧчӧм.

Турун пуктигӧн. Вӧр-dop виӧ. Векыд-вылын пујас тӧдчыштӧ. Рытла-dop. Рӧмдӧ. Шујга-вылын чом, турунӧн да лысјасӧн вевтӧма. Сајын тыдыштӧ ва (ты). Шӧрас бiпур (кӧсӧр.) Би-вылын

өшалө пөрт. Біпур-гөгөр гырыс ізјас пуклөс-пыд-
ды. Бі-дорын пукалө **Мікулај суседыскөд** (креста-
нын). Ылыс, мөд віз-вылыс кылө жугыла ы-
лөм-шы.

Сусед. Те сизкө, Мікулај вачан меным чар-
латө?

Мікулај. Вөча, көсји-да вөча-нын.

Сусед. Ме те-вылө надејтча.

Мікулај. Гөгөрвоа...

Сусед. Ставыс војнанад кигіс, мукөд-дырји-
ыс сещөм-нын зольаниктор, да абу-да гашкө он...
а көзаяствоад сижө колө...

Мікулај. Ог-нын пөрјав тенө, вөча.

Сусед. Ставсө војнаыд, мокастыд, сојіс! Ужа-
лан көлуј-пыдды морт-віјан өружјө ставсө вөчис-
ны. А мыј бур сетыс?

Мікулај. Мыјыс?

Сусед. да војнаыс! Гудыртіс ставсө, пемыд,
һинөм оз тыдав.. дај агныс војна-панысјасыд
зугісны. Міјан јуркутысным, Мікулај-сарным,
мед-возын зугіс: сы-бөргө сегга ставныс чөрт-
лы адас турбылтчасны!.. да мыј, на-вывті-өд оз
мун, најө оз агныс тышкасны,—јөзыслы лоө во-
јутнысө. А јөзыдлы ме думыс, егкө колө төдны,
мыј-понда сижө вјгө-пессө. Сіз-өд?

Мікулај. Сіз.

Сусед. Мі,—јөз пемыдөг... Огө вермөј став-
сө артыштны: мыј-понда да кызі. Јурвежөрным
оз сузсы. Сөмын гөлөмыд төдө, мыј абу сіз, абу
на-ног. Ті сені матынөгжык, төданныд унжык.

Вістав кызі-һин-мыј өні фелөыс? Ме-думыс, абу лучкі-ладнө. Со јөзсө бара война-вылө тојлөны ез-на удіт прамеја лөһлыны-а... Мыј көсжылісны крезтаналы—оз вөчны. А коді шыөдчас сы-жылыс —генералјас да опітсерјас топөдөны. Ме-думыс оз-өд сің ков?

Микулај (відчісіг-тырјі). да, пөжалуј, те-ног.

Сусед. Өтік морт везкыда заводітліс сорһитны да-ј сіјөс зырісны і став партјасө сылыс ра-зөдісны.

Микулај. Те тајө код-жылыс шуан?

Сусед. Өтік-і вөлі сещөмыс! Төдан-өд, көн-кө, код-жылыс сорһита? Өті сещөм мортыс—Ле-һин! Сіјө өтнас везкыда ужалө. Мукөд шуөны—шпіон-пө сіјө һемечјаслөн, а ме ог веріт,—абу сещөм мортыс. Вільгельмлөн шпіон оз кут горзыны: „віңму-пө мужіклы, а пабрік-завод робочейлы“. Прөстө шуөны,—абу шпіон. Көв шөрі орөд те менө—ог веріт! (Четчө із-вылыс).

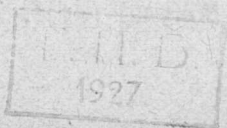
Микулај (һумјаліг-тырјі). Мед мукөд сіјө вө-часны, а менам аслам ужјас емөг. Но, воңлаң, сесга!

Сусед. Вајлы мем мөлөттө аскіөз, асывнас бөр ваја.

Микулај. Час. (Мунө чом-дорө, вајө мөлөт).

Сусед (індө чомлаң). Тајө тенад ужалысја-сыд, тыдалө, карса јөз?

Микулај. Феревһасаяс ескө-да, сөмын ылы-гөг-а... Мыј-нө ескө?

Сусед. Нинӧм. Виӗдӧма-пырјаыг-таж бытӗӧ абу велалӧмаӧс миҗан крестанскеҗ уҗад-да сижӧн.

Микулај. А код тӧдас! ҫеревнаыг-таж шугӧны-а. да ӧткоҫ, мед тыкӧ старатчӧны-а. Ӑни-ӧд прамеҗ уҗалыҗастӧ гӧкыд кореныд.

Сусед. А воҗтырыс тыдалӧ зӗлӧс, оз дышӧдчыны. Јурвемаӧс тыдалӧ-и, виӗдӧма-пырјаыг. А есижӧыс меда-нын, кодӗ-таж чужӧмнас тотаринлан мунӧ! Сӗнҗасыс сылӧн бытӗӧ гералӧны... Бытӗӧ быдтор тенгыд пыщгыд тӧдӧны. Тыдалӧ олӧмсӧ тӧдӧ, трукстыд...

Микулај. Кыкнанныс зев шаӗӧс.

Сусед. Челаҗҗаслы сижӧ зев нин гӧлӧмсаӗныс. Пыр черӗ кыҗны сы дӗнӧ кӧвтымӧн котӧртӧны... Но, прӧшщаҗ, сесга! Аттӧ, мӧлӧтыд-вылӧ! А чарлагыд вӧчан-да вӧлиҗтӗ вештыса.

Микулај. Но, ас-морткӧд—артмам!

Сусед. Муӗӧмыд тыдалӧ те талун?

Микулај. Мыҗ јонаыс-да, ӧтӗ ҫелӧ-таж менам ем-да—сижӧн ог ешты текӧд талун дырсӧ пукавныс.

Сусед. А мем окота вӧлӗ текӧд зорҗитыштын... Виҗталӗн ескӧ, кыҗӗ-мыҗ му-вылас керӧӧ...

Микулај. Волыв! Коркӧ мӧдыс зорҗитам.

Сусед. Но, прӧшщаҗ-нӧ, ӧни-кежлӧ!

Микулај. Воҗлан! (Сусед мунӧ. Микулај колӧ ӧтнас. Пӧрт би-вылыс бостӧ, биपुर пестӧ. Векыд-вывсаӗ локтӧ Марӗна наберушкаа).

Микулај (ӧдҗӧ бергӧдчӧ Марӗналаӗ). Мыҗ-нӧ

сещѣм дыр? Тодан, кушѣма тани видчигам, тѣж-дысам!

Марина. Бѣрсѣ локтигѣн кышов вѣчи гѣгѣрыс-да, сижѣн... Мед оз тѣдны да тужѣс тужавны...

Микулај. Кыз-нѣ мы? Коргѣн? Гурѣ? Кызѣ-мыж вѣли, вай вѣстав ѣдјѣнжык!

Марина. Адзѣ... Пырѣ ме јѣрас вузасыѣн; вѣ-рѣда—слугаыс сен. Ме шуѣ—„петук, мѣга, вуза-ла,—оз-ѣ нѣб барушныыд“. Сижѣ пырѣс керкаас вѣставны. Петѣс да шуѣ—„петукуыд-пѣ оз ков“. Мыж сѣсга керан? Вѣрѣда—коркѣ ачыс петѣ... Ме гугѣнѣкѣн сылы запѣскатѣ-ѣ гѣтѣ, да кутѣ бытѣтѣ-кѣ мунны. Сижѣ—ме бѣрга. Сѣсга сувтѣс да запѣ-скатѣ лыфѣны кутѣс. Лыфѣѣ, чужѣмыс вежѣс, зев нѣмкоѣ лоѣ, вунѣдѣс вег мыж оз ков сѣзѣ ескѣ вѣли. Ме вѣрѣдлѣ сы-вылѣ,—гѣгѣрвоѣс, тыдалѣ, да лѣныс.

Микулај. Сѣзѣ кѣ адресѣс гѣтѣн?

Марина. да. Сѣсга ме-дырѣ-жѣ-ѣ мѣдѣдѣс, мед мѣжан Кондрат уѣтитас воны. Но, а тани тѣжан кыз? Мунан-да гѣлѣмыд оз ѣнагы, полан.

Микулај. Тани нѣнѣм повны. Кѣтѣ-ѣ тѣдасы—оз вѣставны-нѣ выдѣйтны. Тани гѣгѣр ставыс кре-стѣана, наыг нѣнѣм повны.

Марина. Наыг мыж повныс, да-ѣд он тѣд—ѣтѣ омѣл морт вермас ставѣс торкны... Быдлаѣ ѣблѣвѣнѣжас ласкалѣмаѣс. Гѣжѣма: кодѣ-пѣ кутас да јавѣтас најѣс—сылы-пѣ кыкго-гурс (200.000) шѣйт!. Сы-ыжда дѣн-вылад вермасны ыштыны.

Микулај (герѣктѣ). Улѣ-жѣ дѣнжалѣмаѣс про-

летариат-журнуодыо жаслыг ловнысö! (Збылыг) Часлы, буржуу жас регыд төдасны налыг прамеј донсö! Пöра воас.

Марина А көнөг-нө өнi најö?

Микулај Сен, бадјас-сајас. Век-на, көнкө, ги-жө пемыднас.

Марина. Ме ваі гачетјас да нуа **сылы**. Төварышыс-нө **сылөн** сен-жө?

Микулај. Абу. Сijö кытчө-кө пішчалөн мунліс вөрө-да мыј-кө-тај дыр-жө-нын оз лок... (Марина мунө. Пемдө. Ты-вылын кылө пелысөн галькөдчөм, сесга нөжјөнiк шуфөвтөм. Микулај виқө-далө воқө шујгавыв. Сесга виқөдлө гөгөр, оз-ө кодкө адзы пыжалыг матыгтчөмсө. Нөдыр-мыгтi шујгавывсаң локтө Кондрат).

Кондрат (локтиг-мозыс, нөжјө). Батө, те тан?

Микулај. Тани.

Кондрат. Ме ваядi!

Микулај. Көнөг-нө?

Кондрат. Öтiксө мамө нуис **сы-дiнө**. Мөдыс татчө локтө.

Микулај. Бур, шаң... Те мун!

Кондрат (муниг-мозыс, локтыг Öльөксанлы). Батө тани! (Мунө).

(Јонжыка пемдө. Төв öдзө).

Öльөксан (локтө шујгавывсаң). Олан-выдан! (Кiасөны). Но мыј, гөгөр тiјан бур?

Микулај. Öнөз гөгөр-на лөбыд.

Öльөксан. А пропуск лөгөдөма?

Микулај. Талун суқөдi заөод кантораыс.

Өльөксан (һимкод-пырыг). Карточкасы сылыг удостоверитисны-и?

Микулај (петкөдлө). Ставыс ем! Пропуск—көт кытчө!

Өльөксан. Вот и лөгыд! Сиз-кө талун-жө колө тужө петны.

Микулај. Ҷик пыр?

Өльөксан. да. Мыж-нө ескө?

Микулај. Ме һинөм. Сөмын-таж вот поводданыс... Төвчыгө вот... Локмас тыдалө. Талун шондыс гөрда летчис. Јөз-примета-серти-кө—локмөм воқө.

Өльөксан. Бур **веккөдлыскөд** һекущөм поводда оз имит!

Микулај (төждысө). Колө термагыштны сиз-кө.

Өльөксан. Öнi сен **сыкөд** аскөдыс горһитөны.

Сижө висталас, кор петны тужө.

Микулај. Мыж-һин Питирас?

Өльөксан. Ми жонмам öтарө! Совет-сјезд öтувтис мижанос. Јулса-лунјас-бөрын гөкыд вөли мижан партијалы. Револютсјялы бөрја-помыс зев зурыд лолі, но мижан партијалы зев бур урөк вөчис. **Сижө**—прав вөлөма, кызи шулис: „буржуазиялыг-кө пролетариатлөн бурөн власт бостны нафеја бырө, —сижө мед-бур!“ Сиз-и вөлөма.

Микулај. А кущөмжык свјагыс јөзыскөд?

Өльөксан. Војеннеј организатсја мижан ужалө мыж-вермө! Свјаж лөгөдөма быд пронткөд! Столитсаың лөгөдөма-Краснөј Гвардия салдатјасыс да робочейјасыс. Кор пегис приказ Временнеј Пра-

вительстволөн оружјө сдајтөм-јылыг, — мјан Тсент-
ральнеј Комітет воэыв распөрадітчіс: мед вөлі
сдајтөма шогмытөм оружјө, а буржыкјассө зөбө-
ма. Мі өні пөштө гөтовөг. Но өні абу-нын демон-
стратсіја-вылө, а восстаңне-вылө сувтны!

Мікулај. Кушөм лун-кежлө шуөма сувтныс?

Өлөксан. Мі сіјө артыштам-на кор... Өні ко-
лө мјанлы старайтчыны, кыз-мыј ескө віңны **ас-
сө** шпіонјасыг да агентјасыг восстаңнө-лунөңыс.
Мед **сіјө** ез вөв өпаснеј местаын, но мед ез і
ылын вөв мјансаң, быд сдукө-өд **сіјө** мјанлы
колө. Талун мі Ејнокөд нуам **сіјөс** төварышыс-
көд столытсаө. Лун-мөд најө оласны Ајваз-заво-
дын Кальске-јорт-ордын. Сөгга **ачыс** мунас Гель-
сінгпорсө, а төварышыс колтчас столытсаө (Гал-
ков овөн) партіја-організатсіја уж нуөдны.

Мікулај. А оз ло өпаснө веґкыда столытсага-
ның заґраңытсаө мунны?

Өлөксан. Өні быдлаын өпаснө. Коллөдны
сіјөс көсґыга ме. Столытсаган сіјө мунас Лахті-
стантсіјаөң паровоз-вылын качегар-пыдді. Сөгга
сөгга мі мунам Віјк-депутат дача-вылө. Корстрө-
ка лө— вөлігті матыстчам Гельсінгпорсө. (Шуґ-
гавывсаң пырө Маріна, мыјкө јона повчөма).

Маріна. Мікулај!

Мікулај. Мыј-нө сен? (Мунө сы-дінө).

Маріна. Муртса-кежлө татчө! (Назөн) Вөр-ві-
ңыг стөрөж кутөма төварышсө **сылыг**, пішщалөн
вөлөм вөрөдыс ветлөдлө-да...

Мікулај. Kodі теныд віґталіс?

Марина. Ачыс стөрөжыс вайөдөма татчө. Сен-
нөг... Мikuлаj, ме пола, мед ескө...

Мikuлаj. Ен горнит!.. Ме час ачым ветла. (Öd-
jө мунө).

Öльөксан. Мыj сен лоi?

Марина. Нинөм. Локтөма-таj... кущөм-кө кре-
станын-да Мikuлаjөс жуалө... (Матыгтчө бипур-до-
рө). Рокыс пуөбма-нын... Кад-нын ескө ужнаj-
тыштны-да. Лоө чукөстны ставнысө...

Öльөксан. Öдвакө-нын налы талун ужынөз...

Марина. Мыj сiз?

Öльөксан. Сенi горнитөны зев ыжыд фелө-
жылыг.

Марина (нуммунө). да... Некод көнкө вегiг
думыштныс оз куж, кыzi таjө чомжыс сы-дыра вө-
ли штаб-пыфди револютсiялы. да,—ичөтик чом дво-
реч-пыфди, сы-ыжда фелөлы! (Косттор)... Кодкө-
лун зев төла вөли-да став вевтсө вөли кулөма...
Сегга мижан Мikuлаj-да, сiжө-да рытивбыд зер-улын
вевтсө зонталисны, мед көт вөj-кежас жургужан-
интор вөли...

Öльөксан. Сiжө сiз-кө бур ужалыг вөлөма-и?!...

Марина. О, сiжө некущөм ужыг сз колтчы!
Ужалө быдсөнкөд ортчөн. Сiжө-жө луннас сегга
наjө шөйтчывлытөг лунтыр мижанлыг турун iдра-
лисны, медем зер-улө оз сур.

Öльөксан. Кор-нө уфитлө вөли гижныс.

Марина. Уж-костас. Естөн бад-куст-саjас i
гижө. Пукгас-да журсө оз кыпөдлы. (Шуjгавыв-
саң локтө Мikuлаj).

Маріна. Мыј-һын?

Микулај (Ӗльӧксанлы). Товарышыслы талун окота лоӧма пӧщальӧн петавны вӧрӧ да вегкалӧма сӧјӧ стӧрӧж шӧрӧ... Сегга морттӧ-і кутӧма,— оз-на вӧлӧм поӧ кыҗыныд. Маріна вӧсталис-да ме повзылі, миґа стӧрӧжыд гӧгӧрвоас да вермас ја-вӧтчыны.

Ӗльӧксан. Но, мыҗӧн-нӧ сегга помаґис?

Микулај. Стӧрӧжыс тӧдса-да ладнӧ. Ме вӧггали, миґа уҗалыґ менам да леґис. Пӧщальсӧ мортыдлыґ мырфӧылӧма да бӧр сетис-і... (Гералӧ.) Толькӧ вӧдчыштис „чуконскеҗ мӧмӧтӧн“. Оз вӧлӧм мортыд рочнад сорныт-да—Чухнаӧн җаҗтӧма.

Ӗльӧксан (гералиґ-тыр). Коркӧ корлыны колӧ сӧјӧ стӧрӧжсӧ мӧтинґ-вылӧ, кор кутас вӧставны сы-лӧн куҗлӧм „һемеҗ“-мортыс. Вот еґкӧ җуҗмас— куҗӧм-пӧ дошлеҗ вӧлӧма сорнытны, а мем вомсӧ ез возтыв!

Микулај (һумҗалӧ). Кыґ-бара кӧнкӧ тӧдны...

Ӗльӧксан (һеґдыр мыґты). Но, кӧт кыґ-а лоӧ думаҗтны мунӧм-җылыґ

Микулај. Коли еґкӧ нӧрӧвӧтыштны. . Со куҗӧ-ма тӧлыс ӧдґис.

Ӗльӧксан. Һеґкор вӧдчысныс. Но, мыҗнӧ сор-нытисны сен? Те кывлӧн?

Микулај. Наҗӧ кӧсґисны вӧставны. (Ывлаын җонҗыка пемдӧ. Тӧв ӧдґӧ да шуҗлалӧ).

Кондрат (локтӧ шуҗґа-вывсаӧ). Бат, ставныс-һын летчысны пыҗ-дорӧ, тӧҗанӧс вӧдчыґӧны.

Микулај. Пырыг-пыр! Те, Кондрат, колтчан мамыдкөд. Ме ачым коллөдә најөс.

Кондрат. Бат, ме щөщ муна текөд!

Микулај. Оз поң. Адған, кущөм төла... Пыжас сиз-нын уна лоө жөзыс, он лыб.

Кондрат. Но, колтча-но. А те көсжыган менө бостлыны мөдыг столйтсаад, кодыр сени **төвзыгас жөз-пөвсас?..**

Микулај. Көсжыга! (Кисө гетө).

Өлөксан. Со кущөм тајө тенад!

Микулај. О, тајө менам моладеч! (тапкөдө Кондратөс пельпомөдыс. Матыгтчө Өлөксан-динө) Но мөдим!

Марина. Кор-нө те бөрсө локтан, Микулај?

Микулај (гөлөмганыс, ошжыгтөр). Секи, кодыр ештөдә ставсө, мыјтдөм колө меган вөчныс! (Мунөны Өлөксанкөд шужавыв өңөсө).

Марина (Кондратлы). Мед ескөн, улитасны-жө јона төвзыгтөң ты-вомөныс вужныс! (Кондрат сувтө пуклөс-вылө да вичөдалө муныгјасөс).

Кондрат (недыр-мыгт). Сөлөны-нын пыжас. **Ачыг** мед-бөрын сөлис... јөткыштіс пыжсө... **ачыс-і** вескөдлыныс пукіс.

Марина (поліг-тырјі). Төлыс пыр өтарө өдзө!..

Кондрат (оз-нын тыдав да вичөдө). Бат терыба сынө... Пыжсө зев јона летө!.. но гыјасө вескыда өрөдө. Пыжыс кывзө **вескөдлыгыслы...** оз һорлаг, вескыда мунө. Налы төлыд вескоф бур **вескөдлыгнад.**

Марина. Кондрат, төлыс оз-на лөнышт?..

Кондрат. Оз! Гыјасыс сiҗи-и шыблалöны пыж-сö колк кышöс-моз... Но **сыкöд** нинöм повны!

Марина (виҗöдö щöщ пемыдас). Оз-нын тыдавны... Пыжыс сажали пемыд гыјас-пöвсас!.. Кондра-а-т!..

Кондрат. Мам!.. Колö збоја, повтöм гөлöмөн овны! Колö веритны на-моз! (Косттор). Öнтај, **сылыг** төварышјассö татчö вужöдигөн, пыжын најö сорнитöны: „Пролетаріат і сылөн партијаыс-пö öни ыжыд револутсија төлөн качöмаөг револутсија гы зіб-јылас да төвзöны-мунöны гыыг-гыö... Но оз повны: најö төдöны мыј оз вöјны бур веккöд-лыгöн, кодi кужö кытчö нуныс і воныс чajtö“...

Марина (шога). Кондра-а-ат!..

Кондрат (нимкофа). Мам!.. те кывлин? Батöвд менö көсјис нулыны столітсаад! Сек, ыжыд револутсија төв төлалигөн, сен лоа щöщ ме! Буржуаҗіакөд лоö ыжыд тыш!..

Марина (төждыгана-нимкофасиг-тыр). Кондра-ат!..—пиöј менам!..

Кондрат (гөлöмгыс). Со öни... Мед кыласны быдөн! Лок шуҗлалан төв оз вермы вевттыны **сылыг** шытöвсö, көҗ нöшта јона бузгас!..—Мi вермам!

Марина (поліг-тыр). Ен сiҗи вывтисö... Најö езна зiкöҗсö воны берегас...

Кондрат (гөлöсыс төв бузгöмыскöд сорласö). Пыжыс, кодөн веккöдлö **ачыс**, пыжыс, кодöс сынöлö менам бат,—оз вермы вöјны! Кыҗи гора јö-лөгa öни быдлаö кылас: „Мi вермам! Мi гинам!“

(Төв шуфлалөм дугдыштлө. Ты-вылыг кылыштө гыјаслөн бузгөм шыыс, кыңи-тај ылыыг кылө уна јөзлөн зык).

(Занавес).

III Вөчөм.

Көрттуј стантсija-дорын. Асыв. Југдан-вежөс. Тыдыштө забор-пом. Воңын, ылынжык гемафор пөнар би. Шуга-вылын јащик чукөр. Веккыд-вылын тыдыштө стантсija-дорө локтан туж. **Өльөксан** сулалө јащикјас-дорын кывзыг-тыр. Недыр-мигт веккыд-вывсаң, виөдалиг-тырји локтө **Микулај**.

Микулај (нөжјө). Тајө те, Ольөксан?

Өльөксан. да!

Микулај. Көни ачыс?

Өльөксан. Сijө сөлан-інас-һин.

Микулај. Колө зев осторожнө... Тавој тани шобөмаөг робочејјас-пөвсын.

Өльөксан (төждыг-тыр). Неужели те чајтан?..

Микулај. ...Мыј вермисны доңегитны мөд іестаө мунөм-јылыг?

Өльөксан. Оз!.. Оз вермыны төдны... Сы-јылыг сөмын морт-мөд вөлі толькө төдө. На-пөвсыг оз вермы лоны ловвузалиг.

Микулај. Те лыстан нафејтчыны?

Өльөксан. Ас-вылө-моз!

Микулај. Гашкө тајө шобөөмыс сiң, нарөгнө төдтөг, сы-шөрө-воңө веккали? Ез-жө-өд чајтны сijөс татыс?!

Өльөксан. Ме сиз-жө думайта-да!

Микулај. Нөжжө, кодкө локтө!

Өльөксан җебсам!.. (Сажөдчөны јашикјас-сајө. Веҗкыд-вывсаң локтө **Пөрыг робочеј**, довјалиг-тыр. Чужөмыс җоңнас вiр, ачыс кельд, тiралө скө-рысла. Бөрсаңыс локтө **томіңик ныв**).

Ныв. Мыј мыжыг тенө јункерыс кучкiс чужө-мад? Мыјыг тенө сiјө нөјтiс!..

Пөр. робоч. Лаңт!.. Нiнөм ен шу.

Ныв. Кущөм права налөн мiјан-вылын сме-кајтчыныс?

Пөр. робоч. Енлы, колө думыштны...

Ныв. Тенад чужөмыд ставыс вiр —чышкы. Танө чышјан. (Сетө чышјан).

Пөр. робоч. Но... Енлы... Мыј-нө севҗа керны? Кваҗитiсны да нуисны... војын...

Ныв. Ме-өд шулі, мiҗа, Игнат, мөд паҗкөм веж! Најө пырыг-пыр-жө матрос паҗкөм-серҗыд чајтiсны сiјөс...

Пөр. робоч. (чабралө вiрөҗ чышјансө кiас). Воҗөс!.. Воҗөс бостны!. Час, пөра воас!.. Мi паныдағлам-на тајө јункерыскөд! Тајө вiр-вегтсө бостам-на воҗөс! (Микулај Өльөксанкөд нөжжөңик петөны јашщикјас-сајыҗө).

Микулај (петiг-мозыс). Колө мунны сөлан-инас, тајө мiнүтө колө воны појездлы...

Ныв (пөр. робочејлы). Нөжжө, сен кодкө кылө...

Пөр. робоч. Өнi өткод-ңиң... Мi нiнөм ог вош-

төј. Пөра воас... Најө думажтөны көнкө: верми-
пө!? Најө оз төдны мијанлыг..

Өлөксан (Микулајлы). Те колтчан татчө да
кың верман кутан агентјассө, најөс ылөдлыны
горһиөн, мед оз удиткы вөрәдчытөзыс појездсө
шобныс... Ме муна **сы-динө!**

Микулај. Ладнө, мун! (Өлөксан мунө. Микулај
матыгчө пөр. робочей-динө да ныв-динө).

Ныв. Өткыс локтө татчө... Ен увгы!..

Пөр. робоч. Сөкыджык чөвсө овныс горзөм-
дорыг... Менам унжык ебөсөј быри чөв олөмыс-
ла... (лефчыгө јашщикјас-вылө саттөгыс-моз).

Микулај (нывлы). Мыј-нө тајө мортыс ста-
выс вір?

Ныв. Тајөс нөјтис јункер.

Микулај. Мыјыг?

Ныв. Мијанын шобөисны... арестујтисны вокөс
менгым...

Микулај. Те он төд, мыјла тани та-вој шоб-
өисны?

Ныв (шенчө). Те-өмөј абу татчөс?!

Пөр. робоч. (кыпөдчыштлө). Коди тани? Му-
нам, а то бара локтасны најө... Регыд воас
појезд...

Микулај (төждыг-шогөг-тырји). Енлөј!.. По-
језд... Најө кутасны шобны појездсө... а сен..

Пөр. робоч. (нывлы). Мунам! Кылаң, со гы-
мөдө-һин кылө појездыд... матыгмө. (Кылө појезд
матыгтчөм).

Микулај. Енлө, вичиглөј өти минут! (Төждыгө-

пессё). Кыланнуд, тїжангаь меным отсөг колө. Ме төда, мыж... Ме первој-на тїжанөс адҗа... Мем колө, мед егкө менам төварїшјасөј удїтисны сөвны тајө појезд-вылас... Гөгөрвоанныд? Сїҗї колө! Колө, мед удїтасны сөвны... Колө быдсөн-куҗа, мїжан-понда! Ödjöжык, мед појездсө оз удїтны шобныс!..

Пөр. робоч. (јурсө кыпөдө, веккыда вїзөдлө Мїкулај-вылө). Ме... Ме гөгөрвої!

Мїкулај. Кыҗ егкө сїҗө вөчны? а?!

Пөр. робоч (өлөдө кїнас). Ме төда... Нїнөм ен шу! (Нывлы) Те мунан сөлан-їнас; кор сөласны ставыс да појездыс мунас,—локтан бөр!

Ныв. Те кутан тани вїтчїсны?

Пөр. робоч. да, мї лоам тани, мед шобгыҗасыс суасны мїжанөс татчө. Мун ödjö! (Ныв мунө шуҗга-вылө).

Пөр. робоч. Напы... төварышјасыдлы... пыш-җыны колө?

Мїкулај. да!

Пөр. робоч (гөлөмгыс). Најө мїжан кодөг-жө? Матросјас?

Мїкулај (первој оз гөгөрво). А?.. (сөсә): О, ферт!

Пөр. робоч. Колө җебгыны... ез-на во пөраыс. җебгасны, кыҗї сїҗө мїжан, ачыс. **Сы-моз, код** кыв-җасыс став мугарвывгыс јөзыс дрөгмунї і кывзыгө өнї быд морт! А кывҗасыс **сылөн** сещөм гөгөрвоана быдөнлы: „мед бостгас сөтсїал-револутсїа!..“ А?..

Микулај (сувтов-керө). Kod-жылыг те вiсталан?
Пөр. робоч. „Сijö“, кодлөн нiмыс мiжанлы сещөм нiмкод!.. (Вескөдчө, збоја, сөлөмгыс) „Сijö“ —мiжан, пролетариатлөн, медвоҗа воҗмөстчыг-мортыс, мед-жон өлөма көсжыгыг-мортыс!

Микулај. Кодкө локтө...

Пөр. робоч. Тајө-најөјас, шпионјасыд... җебгы! җебгы сiз, мед најө адҗыласны җебгөмтө тенгыд. Најө сы-вылө-и петөмаөг, кыжыны... (Микулај угкөдчө јашщiкјаслаң. Јункерјас каҗалөны сijөс да бөрсаңыс. Пөрыг робочеј сувтө налы тужшөраныс).

Јункер. Кодi тан?

Пөр. робоч. Ме! Он төд? Ми-өд, буракө, важ-төдсајас! Те муртса-на менө нөјтiн.

Јункер. А кодi өнi котөртис сетчө?..

Пөр. робоч. Ти-өд понјасыс—тијанлы колө... Ти-и коргөј, тужалөј.

Јункер (тожыштө сijөс да мунө јашщiкјаслаң) Ми, час, текөд лыҗфыгам-на! (Јункерјас кутөны Микулајөс).

Јункер (Микулајлы). Сувт! Сулав, лыја! (Микулај сувтө. Сijөс кышовтөддөны мукөд јункерјас).

Јункер. Кодi те лоан?

Микулај. Ме робочеј Гестроретскејса Оружеј-заводыг.

Јункер. Көрталөј талыг кiјассө! (Көрталөны).

Микулај. Мыјла көртавын? Ме ог көсжы-тај воҗсағны.

Јункер. Кыҗi те вескалин татчө.

Мікулај. Кежавлі ва жуыштны.

Јункер Бро-о-ш! Вістав векыда?

Мікулај. Локта надел-вылыг. Ветлі пес керавны..

Јункер. Те бара пөрјалін! Оні асыв. Мыј-нө те—војнас кералін пессө? Вістав, кытыг те!

Мікулај. Ме-тај шуі-нын—міза заводыг.

Јункер. Шобөј, но-ко, абу-ө талөн кущөм-кө оружјө!

Мікулај Оружјө?! Ті-өд мырфдавлинныд-нын оружјөсө мјганлыг јул-төлысын!

Јункер (пузө лыкысла) Те, тыдалө, большевік? Мі большевікјасөс векыда лыјлам!

Мікулај. Лыјлөј! Ті-өд велалөмныд-нын!

Јункер. Лаңт! (Ырыштчө сы-вылө. Шөра-костаныс налы пырө Пөрыг робочей).

Пөр. робоч. Ен лыст вөрзөдны таяс!

Јункер. Кыскөј таяө пөрыг-выжывсө!

Пөр. робоч. (возсагө). Ен лыстөј, понјас! Ме ог сетчы! (Кылө појезд вөрзөдчөм шы).

Јункер Мыј-нө таяө — појезд-нын мунө.

Пөр. робоч. Муніс! Прөчевајтінныд! Соровно, став јөзсө он вермөј арестујтны!

Јункер. Но, чорту, муніс-кө! Кыскөј таяс ме-бөрга! Старіксө кольлөј! (Шујгавывсаң тыдовтчө ныв. Пөрыг робочей сіјөс ылыгаң сувтөдө кинас).

Пөр. робоч. (сіннас јуалө нывлыг). да?

Ныв. да. (Мікулај кывлө сіјө шуөмсө да бер-гөдчывлө налаң).

Јункер. Ен бергав! Лыја! Сволоч! (Нуөны).

Ныв. Бат, кытчö-нö сijöс нуисны?

Пөр. робоч. Мијан лун воас!

Ныв (гөлөмнас озjö). Бат... сени jöz-пөвсас...
вөлі ачыс!..

Пөр. робоч. Kodi?

Ныв. Мијан нуöдысным! Ме tödi сijöс!

Пөр. робоч (вөрѣом гөлөмөн). **Сijö** вөлі?! **Сijö**
сijкө... сен лоö... Ми вермам!

Ныв. Нöжjö, бат... Бара локтöны!.. (локтöны
кык jункер).

1 jункер. Те век-на тан?

2 jункер. Старик, лок ме-бөрса!

Пөр. робоч (гораа). Те, вурдыг, щöщ сетчö!..
Кылан, кыzi ызгö мијан милlyона армијаыс?!

1 jункер. Tajö jöjmöма...

Пөр. робоч. Но-ко, тупкөj есjö гөрд рөзсö
jeneжгыс асланыд кујим рөма рузум плагнаныд!..
Кыпöдчан шондиыс сотас сijöс! Мијан лөгным
пөјимö пөртас ставнытö тiјанöс!

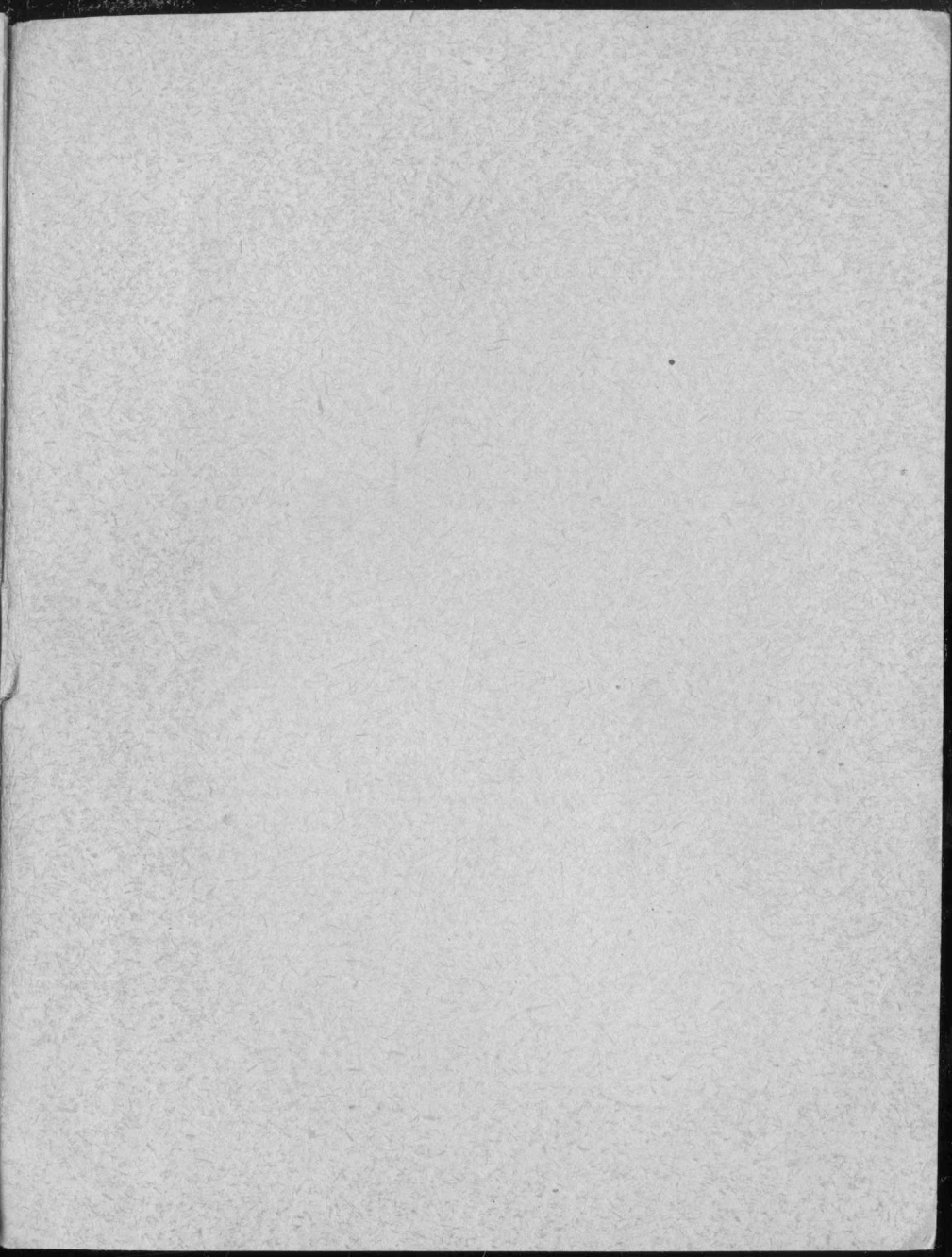
2 jункер (мöдыслы). Колö көртавны тајöс.

Пөр. робоч. Лыстөj толькө матызчыны ме-dinö!
Сijö—мијан-пыщкын! Вермасöм-венсöм вөлиет на
завофитчö! **Med viзза-олас мијан jуннуöдысным!**
(Jункерјас шай-пай сулалöны. Пөр. робочей вылі
jurөн збоја сулалö на-вöзын. Чужöмыс озjö кы-
пöдчан гөрд кыа југөрөн).

(Пом).

Инв. № 4856.

1880

доньс 17 ур. „Р“.

Коми-3

2-1160